

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

251. An, si commissâ fuit à Sede Apostolica causa cognoscenda, vel didicenda Titio Canonico, qui post Datam, & receptionem literarum resignavit Canonicatum, vel dignitatem suam in favorem Caji, utrum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

tamen tutius distinguit Barb. *loc. cit. nu. 153.* ita ut procedat sententia Parisi in iis beneficiis, quorum fructus solis praesentibus debentur, & spectare prius incipiunt ad resignatarium seu provivum post captam ab eo possessionem. Sententia vero Navarra procedat in iis beneficiis, quorum fructus post resignationem reservantur successori; quia fructus etiam ante captam possessionem ei debitas consequitur in effectu. De cetero resignatarium, cui merus & solus resignatus est & relictus titulus (respectu cuius tituli datur vera possessio & vacatio) ita ut nulli omnino fructus ei relinquuntur, sed hi omnes loco pensionis reserventur, etiam si talis totalis reservatio facta cum consensu resignatarii, non teneri ad recitandas horas; eod quod, etsi per ipsum stat ista carentia fructuum, quia consentit in talem totalem reservationem; eo ipso tamen, quod id fiat de licentia Papae, absolvitur ab obligatione recitandi horas, tradit Hurtado. *loc. cit.* citans pro hoc Cajet. in *sum. v. horae. n. 2.* Sandoval. *l. 5. de off. can. c. 5.* Tho. Sanch. in *conf. mor. l. 2. c. 2. dub. 77. nu. 3. & 4.* Bonacin. qui dicat hanc sententiam esse valde probabilem, & hodie communem inter recentiores; quamvis ipse dissentiat citatis plurimis, quorum tamen multos loqui ait Hurtad. in eo casu, quando resignatario relinquuntur servitium (subintellige & fructus vel distributiones huic servitio correspondentes) & certum pro rectore, qualiter hodie dicitur, ait, fieri tales resignationes. Ac proinde rejicienda juxta Hurtad. distinctio, qua dicitur Mandos. *ad reg. 34. q. 30.* Sarn. *de annal. q. 60.* Paris. *de resign. l. 1. q. 1. nu. 43. & 44.* ab eo citati; dum volunt procedere illam de obligatione resignatarii in beneficio non habere ullum servitium, dum fructus totaliter reservati alteri jam ante ex praedecessoris consensu; non vero si ex proprio resignatarii consensu facta hac reservatio; eod quod inconsequenter loquantur; cum neque tale beneficium carens omni servitio praeter onus recitandi horas debeat in solum titulum reservatis omnibus fructibus pro pensione sine consensu resignatarii ex consensu Papae. Quare si resignatarius ex beneficio habente servitium, si non percepit fructus, non tenetur recitare horas; sic nec resignatarius in beneficio nullo habente servitium. Atque jam ita neque resignans talis seu pensionarius, neque resignatarius, seu cui datur illud beneficium in solum titulum, tenetur recitare officium magnum Canonicum; sed solus pensionarius recitare tenetur officium parvum D. Virginis, si ut clericus habeat fructus pro pensione juxta constitutione Pii quinti. Hurt. *loc. cit. n. 8.* citans pro hoc Sanch. *l. 2. conf. c. 2. dub. 78. n. 3.* ubi sic ait: quod pontifex separans omnes fructus a beneficio videtur dispensare, ut nullus recitet, (intellige horas canonicas) nisi expresse det titulum vel fructus, exprimens velle alterum obligari; quod potest facere; cum obligatio recitandi sit de jure positivo; & voluit Papa contentus esse alio servitio, quod praestat vel praestitit pensionarius aequivalens horis; ob quod talis pensio est illi concessa. Hanc tenet quidam Neotericus, & videtur mihi multo probabilior ceteris, &c.

Questio 250. An. & quando resignans deobligetur a residentia, & ad eam obligari incipiat resignatarius?

1. Respondeo ad primum: resignans ratione beneficii obligatus residere post admittam resignationem non tenetur amplius residere in loco beneficii. Barb. *loc. cit. nu. 154.* Paris. *loc. cit. q. 10. n. 1.* dicentes esse communem & receptam apud omnes; quia cessante unica causa hujus obligationis, nimirum jure in beneficio, quod est cum perceptione fructuum; cessat quoque haec obligatio. Procedere id ipsum ait Paris. *loc. cit. nu. 17.* in resignante, cui reservati omnes fructus & stallus in choro; eod quod is ob non residentiam amittat solas distributiones, easque relinquere cogatur resignatario. Et, ut idem Paris. *loc. cit. n. 63.* cum communi, pro qua citat Gig. *de pens. q. 31. num. 4.* Sarn. *de annal. q. 21.* & plurimos alios, pensionarius non teneatur ad residentiam; cum pensio non sit beneficium. Limitandam tamen dicit responsum Barb. *loc. cit.* ita, ut interea, quo resignans in favorem percipit fructus, residere teneatur.

2. Respondeo ad secundum: Tenetur resignatarius residere, mox ut possessionem beneficii resignati accepit; quia tunc est vere beneficiarius, & ad illum spectat inservire in illo beneficio; & ante captam possessionem non potest se ingerere in illo; unde requiritur possessio. Paris. *loc. cit. a nu. 18.* dicens esse communem ex stylo ab omnibus recepto.

Questio 251. An. si commissa fuit a sede Apostolica causa cognoscenda, vel decidenda Titulo canonico, vel constituto in tali dignitate, qui post datam & receptionem litterarum resignavit canonicatum vel dignitatem suam in favorem Caji, utrum iste resignans, an vero resignatarius, seu successor illius in isto canonicatu vel dignitate de causa illa cognoscere, eamque decidere possit?

1. Respondeo; Non convenire in hoc AA. alii qui enim cum Abbate in *c. quoniam Abbas de off. deleg. n. 8.* censent resignantem non posse de ea cognoscere, primo: quia commissio fuit realis & facta intuitu dignitatis (cum causa debeant committi constitutis in dignitate, ne Papa & Sedes Apostolica repraesentetur a villi ministro. *c. statutum. de rescrip. in 6.*) adeoque hac cessante in Titulo, cessat delegatio juxta *c. cessante. de appellation. deinde* quia in hoc videtur esse par ratio ac in Legato, qui causam etiam inchoatam post regressum sui ex provincia, quia tunc amittit dignitatem, quam habebat, finire non potest, juxta *c. novit. de off. delegati.* Contrarium, nimirum, quod talis resignans post resignationem de tali causa possit cognoscere, & pronuciare, si tempore datae commissiois adhuc erat canonicus, vel in dignitate illa constitutus, tenent alii cum Parisio *l. 1. q. 11. nu. 6. & 14.* dicente, hanc veriorum & communiorum esse, ac citante pro ea gl. in *c. statutum. de rescrip. in 6. v. Canonicus.* Archid. *ibid. n. 3.* Anchar. *n. 5.* Gemin. *n. 4.* Decium, in *cit. c. quoniam.* Abbat. *n. 56.* Felin. *n. 5.* ac demum *nu. 14.* subjungente; juxta hanc opinionem iudicatum fuisse in S. Congregatione Concilii die 21. Maii 1587. eod quod, cum in qualibet dispositione spectetur initium juxta *c. 1. de rescrip. c. si eo tempore. c. dudum. de elect.* & varios

textus juris civilis apud Paris. n. 8. sufficit hujusmodi qualitatem dignitatis vel Canoniciatus adfuisse eo tempore, quo dispositio seu commissio talis sumpsit initium. Paris. nu. 9. dum cit. *c. statutum*. requirens, ut causæ committantur constitutis in dignitate, requirit solum adesse eam tempore commissionis; qualitas siquidem juncta verbo vel participio verbi intelligenda est secundum tempus verbi vel participii. Paris. n. 10. & sic per consequens sufficit, ut dicta qualitas semel sub vel post datam literarum existat; licet postea deficiat. Paris. n. 11. ac licet ratio dignitatis moveat ad hoc, ut causâ committatur tali constituto in illa; quia tamen non tam ratione sui movet; quàm quia præsumptionem generat majoris peritæ & honestatis in persona habente illam dignitatem, quæ præsumptio etiam, deficiente postmodum dignitate, remanet, ut Gemin. in *c. statutum*. n. 8. ac proinde ratio illa dignitatis actu existentis non necessario militat tam respectu initii, quàm mediæ & finis seu decursus causæ. Paris. n. 14. Procedit id ipsum & multò magis, dum in commissione nomen proprium & simul dignitatis fuit expressum; sive nomen proprium præcedat, sive subsequatur, adeoque commissio videtur personalis, non realis. Paris. n. 12. citans Imol. in *c. quoniam*. Abbas, Berouium *ibid.* n. 91. qui dicat, id in puncto juris esse verius & sustentabile; & quidem, si nomen proprium præcedat, absque dubio delegationem dicendam personalem, juxta Bart. in *l. communis servus*. ff. de stipulat. servorum. & communem sententiam.

2. Limitanda tamen hæc sententia secunda, ita ut non procedat, si resignans talem dignitatem adsumpserit qualitatem repugnantem, & effectus est incapax talis commissionis seu delegationis, v. g. quia contraxit matrimonium. Paris. num. 15. citans Card. & Imol. in *clm. etsi quis*. de rescript.

3. Porro dum ille, cui causâ delegata, moritur; delegatio transit ad successorem in dignitate, si dignitatis nomen expressum in delegatione: extinguitur verò, si in delegatione expressum, nomen proprium delegati, juxta *c. quoniam Abbas*. & A. A. communiter in *c. c.* Paris. n. 16. sic in specie, dum commissio facta vicario Episcopi expresso nomine hujus dignitatis transit ad successorem in Vicariatu. Paris. n. 17.

Questio 252. Quæ jura & commoda transeant in resignarium?

Respondeo: Præterquam quòd transeat in resignarium verus titulus, etiam si resignanti vel alteri reservata sit omnimoda administratio. Paris. l. 1. q. 16. n. 9. citans Rotam in *Abulens. Canonice*. 27. Novemb. 1573. transeunt quoque in eum jura omnia & commoda, quæ comperebant resignanti ratione illius beneficii. Paris. *cit. quest.* 16. n. 1. & 4. citans Bursi. *conf.* 406. num. 8. vol. 4. cum communi; cum enim resignans amiserit jus omne & possessionem juxta dicta, habeturque pro mortuo, nequit se amplius intromittere in tali beneficio. Paris. *ibid.* n. 2. Pari modo transeunt hæc omnia in successorem non resignarium, dum nimirum resignatio fuit simplex, & non conditionalis seu in favorem; quia urget eadem ratio. Paris. *cit.* q. 16. nu. 5. sic instantia cœpta per resignantem in eo statu, in quo reperitur, transit ad resignarium; cum communis sit, instantiam cœptam per prædecessorem transire in singularem successorem, juxta Bart. in *l. Lucius*, §. rogatus. ff. ad Trebell. Paris.

cit. q. 16. nu. 10. juncto. n. 14. & 15. Unde jam resignarius potest repetere à resignante omnia jura illius beneficii, puta, instrumenta, privilegia, concessionem, infeudationem, locationem & similia, juxta Abb. communiter receptum in *c. cum pridem*. de pactis n. 5. dicta namque jura inutilia penes resignantem & utilia resignatario, ad hæc spectant. Paris. q. 16. n. 11. & 12. Non tamen hinc sequitur, quòd qui habuit usufructum super aliquibus rebus, quamdiu tale beneficium vel dignitatem v. g. Abbatialem habuisset, dimissâ seu resignatâ illâ dignitate usufructus ille transeat ad successorem, sed finitur morte naturali vel civili, juxta §. finitur. institur. de usufructu. Paris. *cit.* q. 16. n. 62. juncto n. 66.

Questio 253. An, & quando resignarium teneatur justificare jus resignantis?

Respondeo: Nisi resignans probetur triennalis pacificus possessor immediate ante resignationem, teneri illum justificare titulum resignantis, tradit Lott. l. 3. q. 14. nu. 85. citato Cassador. *decis.* 2. num. 5. & 6. de causa poss. & propriet. Quod ipsum tamen idem Lott. n. 86. sanè intelligendum ait, nimirum ubicunque opponeretur de hoc defectu tituli per legitimum contradicentem, puta, venientem ex diversa vacatione, & qui jam titulum suum justificasset; tunc enim resignarium, etiam si sit in possessione (quæ alioquin eum excusat à quacunque justificatione sui tituli, juxta *reg. cogi. c. de pet. heredit.* & Cassador. *ubi ante* num. 4.) posse compelli ad talem verificationem; nam cum actor probaverit suam intentionem plenè justificare. Ac proinde illi non sufficit præsumptio, quæ aliàs est pro possessore, ita Lott. *loc. cit.* nu. 87. citans Calder. *conf.* 10. in fine, de probat. & Rotam.

Questio 254. An, & quando resignarius probare debeat valorem resignationis?

Respondeo: Is, qui se fundat in resignatione, Rex qua jus suum deducat, seu deducens resignationem tanquam fundamentum sui juris, probare tenetur resignationem non tantum veram, sed & validam. C. Luc. de benef. d. 94. n. 11. citans Bursi. *decis.* 830. & 539. n. 4. recent. to. 3. Unde & resignarius seu provisor ex resignatione in hoc casu tenetur probare affirmativam factam publicationis (quia hæc publicatio spectat ad valorem resignationis) etiam de cetero, dum agitur de executione novæ impetrationis ex non facta publicatione negativa publicationis per impetrantem, utpote allegantem eam tanquam fundamentum suæ intentionis, concludenter probanda sit. C. Luca. *loc. cit.*

Questio 255. An resignarius teneatur stare locationi vel conductiõni factæ per resignantem?

Respondeo primò: Successor in beneficio stare tenetur locationi per antecessorem in beneficio factæ, si locatio nomine Ecclesiæ facta. Tond. in *qq. benef.* p. 1. c. 66. n. 1. citans Peregrin. in *tr. de fideicom.* 4. 40. nu. 58. Mantica. de *tract. convent.* l. 5. tit. 10. n. 22. limitat. §. Anton. de Martin. l. 1. *resol. c.* 259. n. 18. ed quòd generalis sit regulat: administratores omnes teneri ratam habere locationem factam per antecessorem. Tond. *loc. cit.* n. 2. ex Covar. l. 2. *variis. resol.* c. 15. n. 6. qui etiam